

БФБ-СОФИЯ КАТЕГОРИЧНО ТРЯБВА ДА СЕ ИЗЧИСТИ ОТ НЕЛИКВИДНИТЕ КОМПАНИИ

21.12.2009

Иван Такев

Изп. директор на БФБ-София АД

WWW.INFOSTOCK.BG

Инфосток се обърна към Иван Такев, изпълнителен директор на Българска фондова борса - София, който коментира забраната за отписването на неликвидните компании от БФБ-София и дава насоки за развитие на родната борса.

- Г-н Такев, стана ясно, че БФБ-София няма да отпише предвидените 229 дружества. Ще предприеме ли борсата нещо в тази насока през следващата година?

Това ще бъде предмет на последващо обсъждане през самата година.

- Ще обжалва ли БФБ наложената мярка от КФН в съда?

Мярката вече е обжалвана пред Върховния административен съд.

- Продължавате ли да смятате, че борсата трябва да се изчисти от неликвидните и слаболиквидните компании?

Категорично. Продължаваме да считаме, че всичките тези 10-12 години, през които повечето от тях бяха и продължават да са публични само на хартия и не се търгуваха, трябва да са повече от достатъчно, за да се убеди всеки, че с такива компании не може да се прави пазар. Многократно в публичното пространство сме защитавали и мотивирали това ни становище, както и твърдото ни убеждение, че интересите на всички акционери са абсолютно защитени от закона при делистване от борсата – компаниите не губят публичния си статут и продължават да бъдат поднадзорно лице на Комисията за финансов надзор; акционерите им в случай, че желаят, могат да се освободят от акциите си или на извънборсовия пазар или като приемат търгово предложение за изкупуване на техните акции по справедлива цена, одобрена от КФН.

Ако някой смята обратното, тоест, че с тези компании може да се прави пазар, защо не пробва да организира една многостранна система за търговия с тях и нека да видим какъв

ще е резултата.

- Не сте ли на мнение, че покрай неликвидните компании, ще изгорят и недотам толкова лошите, с които има сделки, но не толкова често колкото преди? Не трябва ли да се променят критериите за отписване в този смисъл?

Ако мениджмънтът на компанията вярва, че тя има потенциал и липсата на търговия в момента е само временно явление, то той ще предприеме необходимите стъпки, като например да ангажира маркет-мейкър. Ако ли не, то не виждам смисъл въобще да се инвестира в дружество, чиито собственици и управляващи не се интересуват от подобен въпрос, каквото е борсовото присъствие. Все пак борсата е място, където дадени компании се търгуват, а не нещо друго. В тази връзка необясним и озадачаващ е факта, че редица от компаниите, поставени под наблюдение, са с 0% free float.

Много интересно е защо през целия този период в който борсата извършваше широкомащабна кампания за оповестяване на новите правила в публичното пространство, не видяхме нито едно интервю с представители на тези компании - с тези които имат 0% free float, които са в ликвидация и несъстоятелност, които нямат сключен договор с информационна агенция за разкриване на информация и по този начин нарушават закона и интересите на инвеститорите, с компании, с чиито акции не имало сключени сделки години наред и т. н.

- Сегментите на борсата по стария начин ли ще останат или ще има промяна в различните сегменти на Неофициален пазар, както беше предвидено, въпреки че приемате мярката на КФН?

Изпълнявайки мярката, ние сме длъжни да оставим сегментите съобразно предишната структура, а именно – неофициален пазар с два сегмента, А и Б, като на втория са листнати всички компании, които имат под 5 сделки или оборотът с които е под 4000 хил. лв. средномесечно.

- Ще проведете ли разговори с различните асоциации на участниците на пазара (БАУД, БАЛИП, АДВИП, АИКБ, БАДДПО), за да стигнете до общ извод дали абсолютно всички компании да бъдат оставени и какво да се прави от тук нататък? Склонни ли сте да се вслушате в инвестиционната общност?

Принципен въпрос е, че всяко предложение за промяна в правилника на борсата бива предварително съгласувано с всички от асоциациите, обединяващи участниците на пазара. Така е било и в конкретния случай – преди да пристъпи към промени в правилника в края на 2008 г. борсата извърши такова съгласуване и получи подкрепа от мнозинството от участниците. Сега обаче не съм убеден, че може да бъде постигнат вариант, удовлетворяващ всички от страните. Тази дискусия тече повече от година без да е налице какъвто и да е било консенсус. И все пак трябва да си зададем въпроса, ако трябваше да започнем в настоящия момент на чисто, щеше ли инвестиционната общност да иска точно с тези компании да правим капиталов пазар?

- Подкрепяте ли предложението за промяна на Съвета на директорите на БФБ по предложението на Министерство на финансите, което трябва да се гласува на 20 януари? Според Вас нещо ще се промени ли с тази смяна и защо се прави?

С писмо от 25 ноември Министерството на финансите като принципал на държавния дял в размер на близо 44 процента от капитала на борсата ни информира, че е настъпила промяна в служебното положение на досегашния представител на държавата в Съвета на директорите. В тази връзка министерството счита, че същия следва да бъде сменен, поради което се налага свикване на извънредно Общо събрание за замяната му с друг.

- Министър Дянков каза, че има проявен интерес към БФБ-София от немската и австрийската борси. Подкрепяте ли продажбата на държавния дял от БФБ по този начин или според Вас трябва да се извърши приватизация на родната борса по друг начин? Кой е най-добрият вариант за развитие на БФБ според Вас?

Още през 2007 г. интерес за закупуване на държавния дял бе изразен от няколко европейски борсови оператора, измежду които немската и австрийската борса. Въпросът обаче не е поставян в публичното пространство от известно време, т. е. поне в момента ние не разполагаме с информация дали той все още е налице у предишните кандидати.

Факт е, обаче, че наличието на чуждестранен оператор като основен акционер на борсата, е първостепенният фактор, от който зависи по-нататъшното развитие на БФБ-София АД. За мен, без с това да ангажирам самата борса, това би бил най-добрият вариант, тъй като най-малкото пред всеки кандидат може да бъде поставено предварително условието да се ангажира със следването на определена политика за развитие.

Беше обсъждан и вариантът борсата да осъществи публично предлагане. Доколкото обаче там не могат да се поставят изисквания към купувачите и потенциално всеки може да стане собственик на държавния дял, този метод като че ли не е най-удачният вариант за пазар, който се нуждае от подкрепа от страна на стратегически инвеститори.

Факт е, че например Варшавската борса пристъпи към този метод едва когато усилията на държавата да привлече голям борсов оператор като собственик не дадоха резултат.

- Кога евентуално очаквате да има промяна в собствеността на борсата и очаквате ли след това да има промени в управителните органи на борсата?

Отговорът на първата част на въпроса се съдържа в казано по-горе, тоест конкретните планове и срокове за промяна в собствеността зависят от принципала на държавния дял в лицето на Министерство на финансите. Възможно е, но не и задължително, това да е съпроводено с промяна в управителните органи на БФБ-София АД.

- Очаква ли се излизането на големите енергийни дружества на БФБ и ако те бъдат пуснати, ще се раздвижи ли търговията?

Дружествата в структурата на Българския енергиен холдинг определено са един от най-силните стимули за развитие на пазара, с който в момента разполага държавата и който може да използва сравнително бързо. Компаниите са доста големи за местните мащаби, оперират в перспективен сектор по мнението на много експерти, т. е. могат да **предизвикат**

сериозен интерес и от чуждестранни инвеститори, съответно това би довело до сериозни приходи за бюджета.

Борсовата приватизация преди време се доказва като силно ефективен и прозрачен метод, при това носещ сериозни приходи за продавача, т. е. държавата. За съжаление не бе използвана въобще като средство през последните няколко години. Същевременно, присъствието на компаниите на пазара и след финализиране на процедурата за раздържавяване ще задържи инвеститорския интерес със сигурност.

Предполагам, че всички си спомнят, че в началото на 2005 г. с приватизацията на БТК АД бе постигната висока средна цена за акция, а през първото тримесечие на същата година целият пазар бе силно повлиян от това едно-единствено събитие и отбеляза много сериозен ръст.

- В момента обемите на търговия са твърде ниски. Кога и какво въобще очаквате да раздвижи инвеститорите на БФБ?

След сериозните спадове през последните две години е обяснимо защо доверието на инвеститорите е ниско, а оттам и склонността им да търгуват. В този смисъл, считам, че постепенното възстановяване на доверието е ключът към повишаването на ликвидността на пазара и обемите на търговия.

Въпросът е кой факт може да повлияе по-продължително, а не еднократно върху тези процеси. Разбира се, на първо място това би трябвало да се финансират резултати на публичните компании. Ако те покажат признаци за стабилизиране като цяло, а не за отделни компании, както е в момента, то това може да е първата стъпка към възстановяване на доверието.

На следващо място, положителна роля може да окаже навлизането на пазара на чуждестранни институционални инвеститори и посредници, макар този процес да е сравнително по-дълъг.

На трето място, реализирането на приватизационните сделки с компаниите от БЕХ, както стана дума по-горе, освен че ще засвидетелства подкрепата на държавата за пазара, ще предостави нови възможности за инвестиции в считан за перспективен отрасъл.

Не на последно място, даването на възможност т. нар. сребърен фонд да инвестира в български акции не означава непременно, че това ще доведе до рязък скок на пазара, но определено е обстоятелство, което може да вкара допълнителна ликвидност.

